

روایتی از زندگی اولین عضو هیئت علمی دارای فلوشیپ جراحی انکولوژی مشهد

مادر، استاد، پزشک

زهرا شریعتی از رشته دبیرستان تا تخصص، همه را گام به گام با علاقه خودش آگاهانه انتخاب کرد و چه بسا همین دلیل بود که با وجود همه چالش‌های شخصی و کاری، نه تنها او را پای کار نگه داشت بلکه اولین‌ها را هم رقم زد؛ از اولین دارنده فلوشیپ جراحی انکولوژی در شرق کشور تا اولین استاد تمام رشته جراحی عمومی و مشارکت در راه‌اندازی فلوشیپ جراحی سرطان در مشهد؛ به این‌ها اضافه کنید رسالت خطیر همسری و مادری سه فرزند را. دکتر آسیه سادات فتاحی معصوم، فلوشیپ جراحی انکولوژی، در ادامه از مسیر موفقیتش در ابعاد مختلف می‌گوید.

متولد کوچه علوی مشهد

آسیه سادات سال ۱۳۵۵ به عنوان اولین فرزند دکتر سید حسین فتاحی معصوم و دکتر قدسیه سادات علوی، زوج جراح مشهدی در محله سراب و کوچه‌ای که بعدها به نام دایی شهیدش نامگذاری شد به دنیا آمد؛ گرچه بعد از او خداهفت فرزند دیگر نیز به والدینش هدیه داد اما در این بین فقط آسیه سادات و یکی از برادرانش حرفه پدر و مادر را ادامه دادند. می‌گوید: «مادر، جراح زنان بود و پدر، جراح قفسه سینه. بنابراین از همان کودکی یادنیای پزشکی آشنا بودم؛ تلخ و شیرین و سختی‌ها و مشکلاتش را از نزدیک لمس کرده بودم، ولی با همه این‌ها علوم تجربی مثل زیست‌شناسی و شیمی را دوست داشتم؛ والدین اختیار را به خودم داده بودند و معلم‌ها هم پیشنهادشان رشته ریاضی فیزیک بود چون در این درس هم قوی بودم، اما خودم تجربی را انتخاب کردم.»

از شور و علاقه تا معدل الف

به انتخاب رشته دانشگاه که رسید، گذشته از علاقه به علوم تجربی، ارتباطات انسانی برجسته میان بیمار و پزشک و حس خوب این ارتباط، دومین دلیل او برای انتخاب رشته پزشکی از بین همه رشته‌ها شد؛ «سال ۷۲ با رتبه ۶۴۰ وارد رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی ایران شدم؛ همان سال اول برخی هم‌کلاسی‌ها سر کلاس آناتومی عملی و تشریح جسد و ... حالشان بد می‌شد، ولی من با علاقه دنبال می‌کردم و هرگز از انتخابم پشیمان نشدم؛ همیشه صندلی جلو کلاس می‌نشتم،

جزوه‌های رنگارنگ می‌نوشتم و حداقل میزان غیبت را داشتم که حاصلش شد معدل الف دوره پزشکی عمومی». چنین شوق و علاقه‌ای، طبعاً از دواجش را هم با حرفه پزشکی گره زد و سال ۷۶ از طریق همکاران پدر، با همسرش که دستیار ارتوپدی بود، آشنا شد و ازدواج کرد؛ به همین دلیل از علوم پزشکی ایران همزمان دانشگاه علوم پزشکی مشهد شد.

کارآموز جراحی از ۱۰ سالگی

«در ۱۰ سالگی یک روز که در حیاط خانه پدر بزرگ مشغول بازی با بچه‌ها بودیم، ناگهان خواهر سه‌چهار ساله‌ام زمین خورد و چانه‌اش زخمی شد؛ پدرم به جای بردن او به بیمارستان، فوراً یک ست بخیه آورد که خودش در خانه بخیه‌کند؛ همه بچه‌ها از ترس در طبقه پایین خانه پنهان شده بودند ولی من پیش‌با رفته‌م تا ببینم بخیه‌زدن چطور است. بعد برای بچه‌ها تعریف کردم که برخلاف تصور ما، سوزن بخیه مثل سوزن خیاطی، صاف نیست نیم‌دایره است و راحت می‌شود بخیه زد و ... آن‌ها سرزنش کردند که خیلی سنگدل هستی! چطور طاقت آوردی بخیه خوردن خواهدت را ببینی؟! ولی من از این تجربه خوشحال و راضی بودم. «اولین چیزی که در پاسخ به سؤال «چرا تخصص جراحی؟» به ذهنش می‌رسد، این خاطره است که با هیجان همان روزها تعریف می‌کند و ادامه می‌دهد: «جراحی را دوست داشتم چون نتیجه و تأثیر کار در آن زود دیده می‌شود؛ در حالی که در تخصص‌های دیگر این‌طور نیست. این شد که قاطعانه انتخابش کردم و سال ۸۰ در حالی که فرزند اولم شش ماهه بود، در آزمون تخصص با رتبه ۱۰ کشور (بین خانم‌ها) پذیرفته شدم.

دانشگاه ماساچوست با ۲ فرزند

دکتر فتاحی معصوم سال ۸۵ به دلیل فرصت مطالعاتی همسرش، همراه او به اسپار ماساچوست آمریکا شد البته آن زمان فلوشیپ رشته خودش هم در ایران نبود؛ «بعد از قبولی در امتحان بوردا، عازم آمریکا شدیم و سه ماه بعد در دانشگاه ماساچوست جنرال اسپتال آمریکا که زیر نظر دانشگاه هاروارد است، برای فلوشیپ جراحی سرطان پستان مصاحبه دادم و پذیرفته شدم. با این حال غریب بودن، فرزند چهار ساله و تولد فرزند دوم و نبودن خانواده در کنارم، شرایط سختی را برایمان رقم زد خصوصاً که مهد کودک هم هزینه بالایی داشت و فقط یک سال توانستیم استفاده کنیم.»

سخت‌گیری بر مادران

از چالش‌ها و فرازونشیب‌های این سال‌ها که می‌پرسم، مثل سایر خانم‌های شاغل، عمده مشکلاتش به نبود تسهیلات و زیرساخت‌های حمایتی از مادران شاغل برمی‌گردد؛ «زمانی که کارورز بودم در حال بارداری ناچار بودم سر جراحی حاضر شوم. بعد هم که پسر من دنیا آمد، سال اول رزیدنت بودم؛ از یک طرف اغلب اساتید نسبت به بچه‌دار بودنمان حساس بودند

سال ۸۷ پس از بازگشت به وطن، یک دوره تکمیلی جراحی سرطان را هم در تهران گذراند و در حالی که فلوشیپ جراحی سرطان تازه در ایران راه‌اندازی شده بود (فقط دو نفر دیگر در فلوشیپ این رشته در کشور وجود داشت)، به عنوان اولین عضو هیئت علمی علوم پزشکی مشهد که دارای فلوشیپ جراحی سرطان است، مشغول خدمت در این دانشگاه شد و تا هفت سال بعد که به تدریج همکاران دیگری با این فلوشیپ به گروه جراحی سرطان وارد شدند، اولین دارنده فلوشیپ جراحی انکولوژی در شرق کشور بود.

این بانوی خستگی‌ناپذیر که سال ۹۳ دانشیار و امسال با سه فرزند، استاد تمام شده است، سال ۹۹ به کمک همکاران خود فلوشیپ رشته جراحی سرطان را در مشهد (به عنوان سومین شهر بعد از تهران و شیراز)، طراحی و تأسیس کردند تا دیگر نیاز نباشد علاقه‌مندان این رشته حتی به تهران بروند چه رسد به خارج کشور. دکتر فتاحی معصوم همچنین طی شانزده سال تدریس در مقاطع مختلف از جراحی عمومی و فیزیوپاتولوژی تا کارآموز، کارورز، دستیار جراحی و فلوشیپ تا کنون صدها دانشجو و هفت دستیار فلوشیپ جراحی سرطان را آموزش داده است.

